

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ HASTANELERİ
CİNSEL KİMLİK SORUNLARINI DEĞERLENDİRME KURULU
ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNERGE

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- (1) Bu Yönergenin amacı, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Birimi Yönetim Kurulu Başkanlığına bağlı olarak kurulan Cinsel Kimlik Sorunlarını Değerlendirme Kurulu'nun, amaçlarına, faaliyet alanlarına, yönetim organlarına ve bu organların görevlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- (1) Bu Yönerge, Cinsel Kimlik Sorunlarını Değerlendirme Kurulu'nun amaçlarına, faaliyet alanlarına, yönetim organlarına, yönetim organlarının görevlerine ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

Madde 3- (1) Bu Yönerge 2547 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesi ile 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nun Cinsiyet Değişikliğini düzenleyen 40'ıncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- (1) Bu Yönergede geçen;

- a) Başkan: Cinsel Kimlik Sorunlarını Değerlendirme Kurulu Başkanını,
- b) Kanun: 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nun cinsiyet değişikliğini düzenleyen 40'ıncı maddesini
- c) Kurul: Cinsel Kimlik Sorunlarını Değerlendirme Kurulunu
- d) Rektör: Hacettepe Üniversitesi Rektörünü,
- e) Tıbbi kılavuzlar: Cinsel kimlikle ilgili sorunların tıbben ele alınmasıyla ilgili, uzmanlık dernekleri ve meslek kuruluşlarının hazırladıkları uygulama kılavuzları, ilkeleri ve bildirgelerini ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kurulun Oluşumu, Çalışma Esasları

Kurulun oluşumu

Madde 5- (1) Cinsel Kimlik Sorunlarını Değerlendirme Kurulu; bir psikiyatri uzmanı, bir endokrinoloji uzmanı, bir plastik cerrahi uzmanı, bir kadın hastalıkları uzmanı, bir üroloji uzmanı, bir genel cerrahi uzmanı, bir genetik uzmanı, bir tıp etiği uzmanı ve bir avukat olmak üzere 9 üyeden oluşur.

(2) Kurul üyeleri ve Başkanı, Hacettepe Sağlık Hizmetleri Birimi Yönetim Kurulu Başkanının teklifi üzerine Rektör tarafından atanır.

(3) Bir takvim yılı içerisinde izinsiz ve mazeretsiz olarak üst üste üç toplantıya katılmayan üyenin üyeliği düşer. Üyelik sıfatının herhangi bir sebeple sona ermesi halinde, boşalan üyenin yerine 2 inci fıkradaki usulle, aynı nitelikleri taşıyan yeni bir üye atanır.

(4) Kurulun sekreteryası Hacettepe Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Birimi Yönetim Kurulu Başkanlığı tarafından görevlendirilecek bir personel tarafından yürütülür.

Çalışma esasları

Madde 6- (1) Kurul, en az 2 ayda bir kez başkanın belirleyeceği gündemle, toplantı tarihinden en az on gün önce üyelere iletilen yazılı davet üzerine toplanır.

(2) Toplantılar en az hekim üye sayısının salt çoğunluğunun katılımı halinde gerçekleştirilir.

(3) Kurul başkanının yokluğunda toplantılar, en kıdemli üye tarafından yürütülür.

(4) Kurul kararları, toplantıya katılan hekim üyelerin oy çokluğu ile alınır. Oy eşitliği halinde başkanın oyu yönünde karar verilir.

(5) Çocukluk ve/veya ergenlik döneminde izlenmiş hastalarla ilgili kurul toplantılarına, ilgili hastayı takip eden çocuk ve ergen ruh sağlığı, çocuk endokrinoloji ve ergen sağlığı uzmanları görüşlerine başvurulmak üzere başkan tarafından toplantı tarihinden en az on gün önce yazıyla davet edilir. Anılan uzmanın bulunmaması veya herhangi bir nedenle toplantıya katılamaması halinde ilgili alandan bir uzman toplantıya katılır.

(6) Kurul karar verirken konuyla ilgili tüm yasal düzenlemeleri, tıbbi kılavuzları, mesleki etik kodları göz önünde bulundurur.

(7) Kurul kararları ve yazışmaları Kurul arşivinde saklanır. Kurulun yazışmaları ve arşiv işleri sekreter tarafından yürütülür. Kurul çalışmaları için gerekli büro ve kırtasiye malzemeleri Hacettepe Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Birimi Yönetim Kurulu Başkanlığı tarafından

sağlanır. Yazışmalar başkan imzası ile yapılır ve yazışmalarla ilgili işlemlerin aksamadan yürütülmesinin denetiminden başkan sorumludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Faaliyet Alanları, Klinik Değerlendirme ve İzlem, Kurul Kararları

Faaliyet alanları

Madde 7- (1) Cinsiyet değişikliği talebiyle mahkemelere yapılan başvurularla ilgili adli ve idari makamlar tarafından yöneltilen görüş, bilirkişilik ve benzeri talepleri karşılamak üzere cinsiyet değiştirmeye ilgili tıbbi işlemler açısından kişinin değerlendirmesi, işlemlerin planlanması, yürütülmesi, yasal ve tıbbi süreçlerle ilgili kurul kararı düzenlenmesi, bu konularla ilgili mahkemelerle yazışmaların sürdürülmesidir.

Klinik değerlendirme ve izlem

Madde 8- (1) Kişilerin cinsiyet değiştirme talepleri, yürürlükteki mevzuat çerçevesinde tıbbi ölçütlere göre yürütülür. Kişinin cinsiyet değişikliği talebi ile dava açması üzerine, mahkemeler tarafından Hacettepe Üniversitesi Hastanelerine gönderilen kişinin değerlendirilerek sağlık kurulu raporu düzenlenmesi istemi, öncelikle Psikiyatri Polikliniğine yönlendirilir.

(2) Psikiyatri polikliniğinde yapılan değerlendirme; kişinin cinsel kimlik sorunu ile ilgili tanısal değerlendirmesinin yapılması, cinsiyet değiştirme süreci ile ilgili taleplerinin, süreçle ilgili dikkate alınması gereken bedensel, ruhsal ve sosyal özelliklerinin değerlendirilmesi, cinsiyet değiştirme süreci ile ilgili psiko-sosyal uyum açısından değerlendirilmesi, beklentilerinin gerçekçilik düzeyinin belirlenmesi, hormon tedavileri ve cerrahi işlemlerle ilgili bilgi ve anlayış düzeyinin, kendi sağlığı ile ilgili bağımsız karar verebilme yeterliğinin değerlendirilmesi, eşlik eden ruhsal sorunlar saptanırsa tedavilerinin düzenlenmesi ve cinsiyet değiştirme süreci ile ilgili tıbbi işlemler açısından Tıbbi Kılavuzlarda tanımlanan ölçütleri karşılayıp karşılamadığının değerlendirilmesini içerir.

(3) Hastalardan, endokrinoloji, genetik, plastik rekonstrüktif ve estetik cerrahi, genel cerrahi ve cinsiyetine göre kadın hastalıkları ve doğum veya üroloji konsültasyonları istenir.

(4) Genetik polikliniğinde hastanın, kromozomal, gonadal ve fenotipik cinsiyet değerlendirmesi yapılır. Klinik öykü ve muayene sonucu cinsiyet gelişimi ile ilgili bozukluk düşünüldüğünde ilgili laboratuvar değerlendirmeler planlanır. Değerlendirme sonucunda hastayla ilgili genetik uzman görüşü dosyasına kaydedilir.

(5) Endokrinoloji polikliniğinde ilk değerlendirmede kişinin karşı cins hormon tedavileri açısından gerekli temel değerlendirmeleri yapılır. Hormon tedavisi kullanımıyla ilgili göz

önünde bulundurulması gereken bedensel sağlık ile ilgili durumlar taranır. Bedensel sağlıkla ilgili saptanan sorunlar açısından tedavi düzenlenir, gerektiğinde hasta ilgili polikliniklere yönlendirilir. Hasta tıbbi kılavuzlarda hormon tedavisi uygulanmasıyla ilgili ölçütler açısından değerlendirilir ve görüş dosyasına kaydedilir.

(6) Plastik Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi, Genel Cerrahi, Üroloji ve Kadın Hastalıkları ve Doğum Polikliniklerinde hastanın, cinsiyet değiştirme talebi ile ilgili cerrahiye uygunluk açısından değerlendirmeleri yapılır, hastalar cerrahi işlem seçenekleri açısından bilgilendirilir. Cinsiyet değiştirme ile ilgili cerrahi işlem geçirmiş olan hastalarda geçirilen ameliyatlar, sonuçları ve ameliyatlar sonucunda kişinin üreme yeteneğinden sürekli olarak yoksun olup olmadığı ile ilgili görüş dosyasına kaydedilir.

(7) Dosya tamamlandığında görüşülmek üzere Kurul Başkanlığına gönderilir.

(8) Kurulun tıp etiği uzmanı üyesi uygulama ve kararların etik değerlendirmesini toplantı sırasında yapar. Gerektiğinde ileri değerlendirme talep eder.

(9) Kurulun avukat üyesi mahkemelere iletmek üzere verilen kurul kararlarının mevzuata göre değerlendirmesini toplantı sırasında yapar, görüşünü bildirir.

Kurul kararları

Madde 9- (1) Psikiyatri, endokrinoloji ve genetik değerlendirmeleri tamamlanmış, tıbbi kılavuzlara göre hormon tedavisi ölçütlerini karşıladığı kararına varılan hastalarda, Psikiyatri, Endokrinoloji, Genetik, Plastik Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi, Genel Cerrahi ile doğduğunda tayin edilen cinsiyeti erkek olanlarda Üroloji, kadın olanlarda Kadın Hastalıkları ve Doğum Polikliniklerinde değerlendirmeleri tamamlanmış olmak kaydıyla, ilgili mahkeme tarafından istenen Sağlık Kurulu Raporu mevzuata uygun şekilde ve mahkemenin yazısında yer alan sorulara yanıt verecek şekilde düzenlenir.

(2) Mahkeme tarafından cinsiyet değişikliğine yönelik cerrahi işlemler sonrasında, Kanunda belirtilen kıstaslarla, amaç ve tıbbi yöntemlere uygun bir cinsiyet değiştirme ameliyatı gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği sorulduğunda, ilgili cerrahi bölüme yönlendirilir. Bölüm tarafından hazırlanan Sağlık Kurulu Raporu başkan imzalı üst yazıyla mahkemeye iletilir.

(3) Adli ve idari makamlar tarafından bireysel tıbbi süreçler dışındaki konularda yazıyla iletilen görüş isteği, bilirkişilik ve diğer resmi yazışmalar kurulda görüşülerek karara bağlanır. Bu konularda hazırlık yapmak üzere başkan, kurul üyelerini görevlendirebilir. Yanıtı esas oluşturacak kurul görüşünün belirlenmesi ve kararın alınması, düzenli yapılan toplantılarda gerçekleştirilebileceği gibi, ek olarak düzenlenecek toplantılarda da gerçekleştirilebilir. Konu hakkında verilen kurul kararı başkan imzalı üst yazıyla ilgili makama gönderilir.

(4) Adli ve idari makamların kurul kararı gerektirmeyen görüş veya bilirkişilik istekleri ve diğer resmi yazışmalar, başkan tarafından ilgili kurul üyesine iletilir. Üye tarafından hazırlanan rapor başkan imzalı üst yazıyla ilgili makama gönderilir.

(5) Kurul kararları, gerektiğinde yürürlükteki mevzuata uygun şekilde sağlık kurulu raporu haline getirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Gizlilik

Madde 10 – (1) Kurulun yazışmaları gizli olup üçüncü kişilere bilgi verilmez.

(2) Kurul üyeleri ve sekreteri, kurul çalışmaları kapsamında edindikleri bilgileri yasal zorunluluklar ya da gerekli yasal izinler olmaksızın herhangi bir kurum, kuruluş ya da kişiye açıklayamazlar.

Geçiş hükümleri

Madde 11- (1) Mevcut Kurul üyeleri, yeni üyelerin görevlendirilmesi yapılmıncaya kadar görevine devam eder.

Yürürlük

Madde 12 – (1) Bu Yönerge, Hacettepe Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 13 – (1) Bu Yönerge hükümlerini Hacettepe Üniversitesi Rektörü yürütür.